

سنجش و ارزیابی اثرات حکمروایی خوب بر بازآفرینی پایدار

بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد

اسماعیل نصیری هنده‌خاله^{۱*}، دانشیار گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۱۰/۹

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۷/۸

چکیده

هدف این پژوهش، سنجش و ارزیابی اثرات حکمروایی خوب بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد است. در طی چند دهه اخیر با تشدید مسائل بازآفرینی بافت‌های فرسوده، رویکرد حکمروایی خوب شهری به عنوان اثربخش‌ترین، و پایدارترین شیوه در بازآفرینی معرفی شده است. با توجه به اینکه شهر خرم‌آباد دارای ۲۸ محله با بافت فرسوده است و نزدیک به ۷ درصد از مساحت این شهر را شامل می‌شود به عنوان عرصه پژوهش انتخاب شد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-تحلیلی است و اطلاعات مورد نیاز از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی جمع‌آوری شده است. اعتبار پرسشنامه نیز توسط اساتید متخصص در حوزه بافت‌های فرسوده شهری مورد تایید قرار گرفت. در بررسی پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ بهره گرفته شد که برابر با ۰/۸۸۶ است. اطلاعات به دست آمده از پیمایش میدانی با استفاده از نرم‌افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. جامعه آماری پژوهش شهروندان بافت فرسوده است که حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران، ۳۸۴ نفر محاسبه شد. یافته‌ها نشان داد که وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در حوزه بافت‌های ناکارآمد شهر خرم‌آباد در شرایط مطلوبی قرار ندارد. در بین شاخص‌های حکمروایی خوب شهری، شاخص حاکمیت قانونی با ضریب تاثیر ۲/۹۸ قدرت بیش‌بینی کننده بیشتری نسبت به سایر شاخص‌ها دارد. شاخص‌های پاسخ‌گویی، مشارکت و مسئولیت‌پذیری به ترتیب با ضرایب بتا، ۰/۶۴۳، ۰/۶۱۲، ۰/۶۱۰ در رتبه‌های بعدی قرار دارند و شاخص شفافیت با ضریب بتا ۰/۴۲۱ در رده آخر تاثیرگذاری قرار دارد از این‌رو در سیاست‌گذاری‌های بازآفرینی پایدار در بافت‌های ناکارآمد شهری خرم‌آباد، لزوم توجه به تقویت عملکرد حکمروایی خوب شهری بر شاخص‌های بازآفرینی پایدار به طور قطع تاثیرگذار است.

واژگان کلیدی: حکمروایی خوب شهری، بازآفرینی پایدار، بافت فرسوده، شهر خرم‌آباد.

^{۱*} نویسنده مسئول Email: esmael.nasiri@yahoo.com

نحوه استنادی به مقاله:

نصیری هنده‌خاله، اسماعیل (۱۴۰۰). سنجش و ارزیابی اثرات حکمروایی خوب بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد. فصلنامه مطالعات جغرافیایی مناطق کوهستانی. سال دوم، شماره ۴ (۸). صص ۱۵۰-۱۳۳. Doi:10.52547/gsama.2.4.133

۱. مقدمه

در سال‌های اخیر مفهوم حکمروایی مطلوب شهری در کانون بحث و توجه بسیاری از محققین قرار گرفته است (پورمحمدی و دیگران، ۱۳۹۰: ۴۱). در برنامه‌ریزی شهری، مفهوم حکمروایی مجموعه‌ای از روابط موجود و بالقوه بین بنگاه‌ها و شرکت‌ها و مجموعه‌های عمومی را در بر می‌گیرد. محیط شهری پیچیده، پویا و متنوع، مستلزم ظرفیت بالای مدیریت است که حکمرانی خوب شهری قابلیت فراهم کردن آن را دارد (صالحی، ۱۳۹۲: ۴۷). از لحاظ تاریخی مفهوم حکمرانی به اندازه تمدن بشری قدمت دارد یک مبنای اساسی برای ویژگی‌های حکمرانی خوب شاخص‌هایی هستند که توسط برنامه توسعه سازمان ملل و بانک جهانی مطرح شده‌اند. هدف از حکمروایی شهری تقویت فرآیند توسعه شهری و بازساخت جامعه مدنی، کاهش فقر و جدایی‌گزینی‌های اجتماعی، افزایش مشارکت و مداخله افراد و صاحبان منافع در فرآیندهای توسعه شهری است. برای گذر از معضلات مدیریت مناطق شهری، نیاز به درک معنای حکمرانی خوب و توسعه مکانیسم‌های در ارتباط با آن است (لوک وود^۱، ۲۰۱۰: ۷۵۵).

حکمرانی موضوعی است که بر نحوه تعامل دولت‌ها و سایر سازمان‌های اجتماعی با یکدیگر، نحوی ارتباط با شهروندان و نحوه اتخاذ تصمیمات در جهانی پیچیده تمرکز دارد (نوبری و همکاران، ۱۳۸۹: ۶). مفهوم حکمروایی مطلوب شهری جزء مفاهیم هنجاری بوده (برنر^۲، ۲۰۰۴: ۶۶) و می‌تواند به عنوان الگوی عملکردی در مسایل شهری استفاده شود و به عنوان یک مفهوم بنیادی اهداف متفاوتی از مهارت‌های اداری و بهره‌وری، شفافیت، مبارزه با فساد و

افزایش پاسخگویی را دنبال می‌نماید. رویکردی که به عنوان اثربخش‌ترین، کم‌هزینه‌ترین و پایدارترین شیوه اعمال مدیریت شهری معرفی می‌شود "حکمروایی خوب شهری" است (رشیدی و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۴۹).

حکمرانی خوب شهری تمرینی است برای ارتقاء مدیریت سازمانی در شهرهای یک کشور، که شامل مکانیسم پیچیده‌ای از فرایندهای نهادی است که شهروندان، بخش خصوصی و همچنین دولت، منافع خودشان را در آنجا بیان و تفاوت‌هایشان را به میان در زمینه‌های متفاوت به نمایش می‌گذارند (برنامه توسعه سازمان ملل^۳، ۱۹۹۷: ۶۹). حکمروایی شهری در واقع رهیافتی ساختار شکنانه به برنامه‌ریزی توسعه شهری دارد (کوپاس^۴، ۲۰۱۲: ۵۵) و با مشارکت و کنش متقابل میان بازیگران اصلی مدیریت شهری یعنی جامعه مدنی، حکومت و بازار و بخش خصوصی شکل گرفته است (مشکینی و همکاران، ۱۳۹۳: ۹۹). حکمروایی با فرآیندهای تصمیم‌سازی و اجرا مرتبط می‌گردد حکمروایی دربرگیرنده تعاملات کنش‌گران مختلف (یونی‌هیبت^۵) است (اوبنگ^۶، ۲۰۱۳: ۴۲). از جمله گروه‌های جامعه مدنی، خصوصی و دولتی است. حکمروایی شهری را بدین گونه تعریف می‌کند: مجموع بسیاری از روش‌هایی که اشخاص و سازمان‌ها، عمومی و خصوصی مسائل مشترک شهر را برنامه‌ریزی و مدیریت می‌کنند (یونی‌هیبت، ۲۰۰۹: ۱۲). حکمروایی شهری فرآیندی پیوسته است که از طریق آن منافع متعارض و متضاد تطبیق می‌یابند (کندی^۷، ۲۰۰۸؛ اوبنگ-اودوم^۸، ۲۰۰۱: ۶۸). حکمروایی در برگیرنده نهادهای رسمی و

³ UNDP

⁴ Copus

⁵ Un -habita

⁶ Obeng

⁷ Kennedy

⁸ Obeng-Odoom

¹ Lockwood

² Brenner

نیازهای اساسی برای حکمروایی مطلوب شهری است. (یابنگ‌غراوی، ۱۳۹۱: ۲۰۳). **جهت‌گیری توافقی:** (یونی هییت، ۲۰۰۲: ۵-۱۳). منظور از جهت‌گیری توافقی، تعبیه ساز و کارهایی برای تعدیل و ایجاد توافق میان آنهاست که از طریق برقراری ارتباط و تلاش مشترک بین سازمان‌های دولتی، شهروندان، بخش خصوصی و نهادهای جامعه مدنی و سازمان‌های غیردولتی میسر می‌شوند (برک‌پور، ۱۳۸۵: ۵۰۲). **عدالت:** منظور از عدالت ایجاد فرصت‌های مناسب و برابر برای همه شهروندان به منظور ارتقای وضعیت رفاهی و تلاش برای تخصیص و توزیع عادلانه منابع و مشارکت اқشارری است (کریمی و پارسا، ۱۳۹۱: ۱۰۴). **بینش راهبردی:** به معنی فراتر رفتن از روزمرگی‌ها در برخورد با مسائل خرد شهری و متقابلاً مستلزم بهره‌مندی از بینشی عمیق، ژرف، آینده‌نگر، گسترده و دراز مدت در زمینه توسعه شهری است (رهنما و همکاران، ۱۳۸۹: ۲۰۷).

حکمروایی خوب شهری با تاثیر مطلوب بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری، افق‌های جدیدی را فراروی برنامه‌ریزان شهری قرار می‌دهد. رهیافت بازآفرینی شهری در دهه ۱۹۹۰، حرکت سازمانی در زمینه تغییرات مدیریت شهری بوده است؛ در میان این مسائل، بافت فرسوده شهری با مسائل مختلف اقتصادی، اجتماعی، کالبدی- محیطی روبه‌رو است. اگر چه، هدف اصلی بازآفرینی اغلب حل مسائل اجتماعی شهری از جمله بازسازی شبکه‌های اجتماعی موجود، کاهش گروه‌های آسیب‌پذیر و اثرات منفی بر محیط زیست است (یانگ و چان، ۲۰۰۴). این پدیده‌ها و مسائل، برنامه‌ریزان را مجبور می‌سازد تا سیاست‌های بازآفرینی شهری را در یک روشی مؤثرتر اجرا نمایند (درت^۳، ۲۰۰۰: ۷۵). بازآفرینی شهری چشم‌اندازی یکپارچه و جامع برای بافت‌های فرسوده شهری ارایه می‌نماید

همچنین آرایش غیررسمی و سرمایه اجتماعی شهروندان است (کندی، ۲۰۰۸: ۹۸). سه مفهوم به هم مرتبط در این تعریف وجود دارد. تمرکززدایی، مشارکت و شراکت، برای به دست آوردن نظام عملکردی حکمروایی شهری (یونی هییت، ۲۰۰۹: ۴۲) که شامل گروه‌های جامعه مدنی، خصوصی و دولتی در نظام‌های غیرمتمرکز حکمروایی است (اوبنگ-اودوم، ۲۰۱۳: ۹۸).

برنامه توسعه سازمان ملل متحد^۱ حکمروایی خوب را به عنوان یکی از شاخص‌های استراتژی توسعه شهری را این چنین تعریف می‌کند و برای آن شاخص‌های زیر را معرفی کرده است (اسدی، ۱۳۸۸: ۲۱). **قانونمندی:** جوهره و روح و عامل پیونددهنده مدیریت شهری است (سردارنیا، ۱۳۹۱: ۶۱۹؛ کریمی و پارسا، ۱۳۹۱: ۱۰۴). **مسئولیت و پاسخ‌گویی:** پاسخ‌گویی و مسئولیت‌پذیری در قبال ایفای نقش و مسئولیت در مدیریت شهری از یکدیگر، تفکیک- ناپذیر هستند و بدون آنها، مدیریت شهری به حکمرانی بد و فاسد شهری و خود کامگی می‌انجامد (سردارنیا، ۱۳۹۱: ۶۴). **شفافیت:** به معنی گردش آزاد اطلاعات و سهولت دسترسی به آنها، وضوح اقدامات و آگاهی مستمر شهروندان از روندهای موجود است (پاداش و همکاران، ۱۳۸۶: ۷۴). **مشارکت:** مشارکت یکی از ستون‌های اصلی دموکراسی است (انصاری، ۱۳۸۴: ۷۲). در واقع منظور از مشارکت قدرت تاثیر گذاران بر تصمیم‌گیری‌ها و سهم شدن شهروندان در قدرت است (برک‌پور، ۱۳۸۵: ۵۰۱).

اثربخشی و کارایی: این معیار برای استفاده از منابع موجود شهری برای تامین نیازهای تمامی شهروندان، ارائه خدمات مناسب شهری و رضایت شهروندان استوار است (داونر^۲، ۲۰۰۰: ۲۱). پذیرا بودن و پاسخ‌گو بودن: از جمله

¹ UNDP

² Downer

³ Dert

جلوگاه بروز و تجلی حکمروایی مطلوب شهری است (ادیر و همکاران^۸، ۲۰۰۷: ۲۳۷؛ گوئل و ردوندو^۹، ۲۰۱۲: ۳۱۹). توجه به بافت‌های فرسوده و قدیمی و رفع ناپایداری آن‌ها در ایران نیز به موضوعی جدی و محوری تبدیل شده، به گونه‌ای که سازمان‌های ذیربط را به تکاپوی ساماندهی و بازآفرینی بافت‌های مذکور سوق داده و لزوم مداخله در این بافت‌ها را در دوره‌های مختلف زمانی مطرح نموده است. شهر خرم‌آباد، با مساحت قانونی ۳۴۷۵ هکتار، دارای ۲۸ محله و نقطه ناکارآمد (فرسوده) با مساحتی نزدیک به ۲۶۰ هکتار و نسبت بافت ناکارآمد به کل مساحت شهر نزدیک ۷ درصد است. بخشی از بافت ناکارآمد شهر خرم‌آباد، در حدود ۱۵۰ هکتار، را بافت تاریخی شهر شکل می‌دهد (عباسی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۶۰)، این گونه مناطق از نظر ابعاد اجتماعی، اقتصادی، کالبدی و زیست‌محیطی در سطح پایین‌تری از سایر نقاط هستند و مناطقی از شهر خرم‌آباد را شامل می‌شود که تأسیسات روبنایی و زیربنایی، ابنیه، مستحذات، و دسترسی‌ها دچار فرسودگی هستند. این مشکلات در کنار افت منزلت اجتماعی، اقتصادی و نابسامانی‌های کارکردی و کالبدی از جمله دلایلی است که سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان شهری را مجاب به، ضرورت طراحی الگوی جدید مدیریت شهری براساس الگوی حکمروایی خوب شهری را مطرح می‌کند. هدف این پژوهش، ارزیابی اثرات روابط علی میان مؤلفه‌های اثرگذار حکمروایی خوب بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد می‌باشد اهمیت تحقیق حاضر در این است که شناخت دقیق ابعاد مؤلفه‌های اثرگذار حکمروایی خوب شهری الگویی را برای بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهر خرم‌آباد فراهم می‌آورد. پژوهش حاضر در راستای

(رابرت و اسکایز^۱، ۲۰۰۰: ۱۱؛ لودا^۲، ۲۰۰۶: ۳۲). در بازآفرینی شهری اهداف گسترده‌ای دنبال می‌شود (کلارک، و وایز^۳، ۲۰۱۸: ۵-۱). بازآفرینی شهری معاصر، فراتر از توسعه مجدد فیزیکی است؛ به طوری که پایداری محیط زیستی نیز از اهداف عمده آن محسوب می‌شود. بازآفرینی شهری شامل انگیزه‌هایی برای ساکنان بافت‌های فرسوده شهری و ارائه فرصت‌های بیشتر برای بروز جایگاه دولت‌های محلی و نهادهای مردم نهاد است (ماگالهاس^۴، ۲۰۱۵: ۹۲۰). بازآفرینی پایدار به‌عنوان یک گفتمان است که به ما کمک می‌کند که در روابط بین سیستم‌های شهری مفهوم پایداری را مجدد تعریف نماییم و امروزه این مفهوم‌سازی و برای دستیابی به توسعه پایدار در بافت‌های فرسوده شهری در حال گسترش است (ژانگ و همکاران، ۲۰۱۵: ۱). در بازآفرینی شهری یکپارچه و پایدار باید با شهروندان بافت‌های فرسوده نیز به عنوان ذی‌نفعان وارد عمل شوند (آلپایی^۵، ۲۰۱۳: ۱۷۸-۱۸۰)؛ تا با مشارکت آنان بازآفرینی بافت‌های شهری و تقویت همبستگی اجتماعی و در نهایت بهبود کیفیت زندگی تجلی یابد (رابیو^۶، ۲۰۱۱: ۵۲). برنامه‌های یکپارچه شامل مجموعه ابزار و فرآیندهای شهری است که موجب تقویت استحکام مؤلفه‌های کالبدی، اقتصادی و اجتماعی، با مشارکت و همراهی شهروندان می‌شود (آلپایی و مانول^۷، ۲۰۱۳: ۱۸۱). بازآفرینی پایدار می‌تواند محرکی برای دگرگونی بیشتر بافت‌های فرسوده شهری، مشارکت روزافزون ساکنین و همکاری نهادهای محلی و مردمی در این فرایند شود که خود به نوعی

¹ Roberts & Syks

² Luda

³ Clark and Wise

⁴ Magalhaes

⁵ Alpopi

⁶ Rubio

⁷ Alpopi and Manole

⁸ Adair et al

⁹ Güell & Redondo

ابراهیم‌زاده و اسدیان (۱۳۹۲) در مقاله‌ای میزان تحقق پذیری حکمروایی خوب شهری در شهر کاشمر را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده‌اند. رویکرد حاکم بر این پژوهش توصیفی و تحلیلی است. نتایج تحلیلی حاکی از پایین بودن میزان تحقق حکمروایی خوب شهری در شهر کاشمر است.

حمزه‌ای و همکاران (۱۳۹۲) در تحقیقی با عنوان حکمرانی خوب در شهرداری مشهد به این نتیجه دست یافتند که اقدامات صورت گرفته در ۸۳/۳ درصد موارد با اصول حکمرانی خوب شفاف‌سازی، پاسخ‌گویی، اثربخشی نقش‌ها و وظایف، نتیجه‌گرایی و ظرفیت‌سازی تطبیق داشته و فقط اصل ارتقای ارزش‌ها در این اقدامات دیده نمی‌شود. پوراحمد و همکاران (۱۳۸۹)، در پژوهشی با عنوان سیر تحول مفهوم‌شناسی بازآفرینی شهری به‌عنوان رویکردی نو در بافت‌های فرسوده شهری به بررسی دو مسئله اصلی می‌پردازند: اول، تبیین خط سیری که بهسازی و نوسازی شهری را به بازآفرینی و نوزایی شهری پیوند می‌زند و آن را به رویکرد مداخله‌ای همه‌جانبه نگر و در عین حال معاصر شونده تبدیل می‌نماید. دوم، به مفهوم‌شناسی رویکرد بازآفرینی شهری و تبیین اصول، راهبردها و فرایندها. در پایان نویسندگان اشاره می‌کنند که رویکردی بازآفرینی نقطه عطفی در تاریخچه چندین دهه مرمت و حفاظت شهری است که در آن تعادل، تعامل، یکپارچه‌نگری بی‌سابقه‌ای خودنمایی می‌کند. برک‌پور (۱۳۸۵)، در رساله دکتری خود با عنوان گذر از حکومت شهری به حاکمیت شهری و مقاله‌ای با عنوان حکمروایی شهری و نظام اداره شهرها در ایران، دو شهر همدان و اسلام شهر را به‌عنوان نمونه‌هایی از شهرهای ایران انتخاب نموده و مشارکت شهروندی، مقتدرسازی شهروندان، وظایف حکمرانی شهری مطلوب و مدیریت شهری مورد بررسی قرار می‌دهد. از جمله تحقیقات دانشگاهی جدید در سال

رسیدن به هدف فوق به دنبال پاسخگویی به سؤالاتی همچون، "کدام یک از شاخص‌های حکمروایی خوب شهری، در تحقق بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد تاثیرگذاری مستقیم دارد؟"، "میزان همبستگی بین شاخص‌های حکمروایی خوب شهری با بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده چگونه است؟ برای بررسی این سوالات فرضیه‌های زیر مورد آزمون قرار می‌گیرد: الف) به نظر می‌رسد هر یک از شاخص‌های حکمروایی خوب شهری تاثیر متفاوتی بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری دارد. ب) به نظر می‌رسد همبستگی معناداری بین هر یک از شاخص‌های حکمروایی خوب شهری و بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری وجود دارد. نوآوری این پژوهش نسبت به پژوهش‌های دیگر آن است که شاخص‌های حکمروایی خوب شهری را در بستر بازآفرینی بافت فرسوده مورد ارزیابی قرار دهد. بنابراین، با توجه به اهمیت موضوع مورد بررسی در ذیل اشاراتی به برخی از تحقیقات انجام شده در ارتباط با موضوع پژوهش می‌شود.

علیمردانی و هاشمی (۱۳۹۹)، در بررسی ابعاد چارچوب مفهومی بازآفرینی حفاظت‌محور در بافت‌های شهری تاریخی ایران مقاله‌ای به این موضوع اشاره داشته‌اند که در دهه‌های اخیر عوامل مختلفی در فرایند شکل‌گیری سیاست‌ها و برنامه‌های حفاظتی و بازآفرینی بافت‌های شهری تاریخی در ایران تاثیرگذار بوده‌اند. عظیمی‌آملی و جمع‌دار (۱۳۹۵) به بررسی بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری با تأکید بر الگوی حکمروایی خوب در ده ونک پرداخته‌اند. نتایج نشان می‌دهد که محله ده ونک به لحاظ شاخص‌های حکمروایی خوب شهری وضعیت نامناسبی رادار است. واعتماد به نهادها و تشکلهای اجتماعی محله و همچنین اعتماد به متولیان و مجریان و مدیران طرح‌های بهسازی و نوسازی از نظر پاسخگویان دارای بیشترین تأثیر بوده است.

اطلاعات نیز پرسشنامه محقق‌ساخته است که اعتبار این پرسشنامه نیز توسط اساتید متخصص در حوزه بافت‌های فرسوده شهری مورد تأیید قرار گرفت. به منظور بررسی پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ بهره گرفته شده که در این پژوهش برابر با ۰/۸۸۶ است و وضعیت نرمال بودن داده‌ها نیز از طریق آزمون کولمو گروف اسمیرونف بررسی شد.

جدول ۲. شاخص‌ها و گویه‌های تبیین‌کننده بازآفرینی پایدار

شاخص‌ها	گویه‌های مورد نظر
کالبدی-فضایی	دسترسی به مراکز خرید و فضاهای شهری مورد نیاز؛ کیفیت معابر خیابان‌ها، بهبود پروانه‌های مسکونی، میزان پایداری اماکن در برابر حوادث، تشویق کاربری‌های چند منظوره، افزایش کیفیت استاندارد تاسیسات و تجهیزات شهری
زیست محیطی	بهداشت محیط شهری، رضایتمندی از تلطیف شهر، مبلمان مناسب شهری، دفع مناسب روان آب‌ها و فاضلاب‌ها، زیست‌پذیر بودن، افزایش آگاهی زیست محیطی شهروندان، بهبود رفتار زیست محیطی شهروندان، کاهش آسیب‌پذیری محیط زیست، کیفیت فضای سبز
اقتصادی	میزان درآمد خانوار، هزینه‌های تفریحی خانوار، نوع استغال، میزان بیکاری، تجدید حیات اقتصادی، کاهش فقر اختلاف طبقاتی، افزایش فرصت‌های شغلی
اجتماعی- فرهنگی	وجود تشکل‌های غیر دولتی، امنیت و ایمنی در فضاهای شهری، اطلاع کافی شهروندان از وظایف شورای شهر، امنیت در ساعات مختلف در شهر، بهبود کیفیت زندگی، غلبه بر محرومیت اجتماعی، ایجاد مراکز فرهنگی و اجتماعی حفظ ارزش‌های فرهنگی

منبع: مشکینی و موذن، ۱۳۹۳؛ عظیمی‌آملی، ۱۳۹۰؛ امینی و همکاران، ۱۳۹۷

۱.۲. معرفی محدوده مورد مطالعه

خرم‌آباد یک شهر کوهستانی است و در میان یک دره شکل گرفته‌است. اطراف خرم‌آباد را کوه‌هایی با شرایط تقریباً یکسان مسدود کرده‌است. این شهر بیست و سومین شهر پر جمعیت ایران است.

۲۰۲۰ در دانشگاه "ایالتی تنسی" نیز به مطالعه درباره نگرش‌ها، نیازها و دانش خدمات حقوقی ساکنان در بافت‌های میانی پرداخته است (مک‌میلان^۱، ۲۰۲۰: ۶). گانی و دانکن^۲ (۲۰۰۷)، در مقاله‌ای با عنوان اندازه‌گیری حکمروایی خوب با استفاده از داده‌های سری‌های زمانی اشاره کرد که در آن شاخص‌های حکمروایی را برای جزایر فیجی در دوره ۱۹۸۵ تا ۲۰۰۳ با استفاده از سری‌های زمانی، مورد بررسی قرار داده‌اند و به این نتیجه رسیدند که عملکرد حکمروایی در فیجی به گونه‌ای نامساعد، از کودتای ۱۹۸۷ و ۲۰۰۰ تأثیر پذیرفته است و در این بین، بعد حاکمیت قانون، اثرات نامساعدتری را مورد توجه قرار داده است.

۲. روش تحقیق

هدف این پژوهش سنجش ارزیابی اثرات حکمروایی خوب شهری بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد است، شاخص‌های حکمروایی خوب شهری عبارتند از: شفافیت، کارایی، عدالت اجتماعی، قانون‌مندی، مسئولیت‌پذیری، پاسخگویی، مشارکت و اجتماع محوری است و شاخص‌های بازآفرینی پایدار نیز شامل: کالبدی، فضایی، زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی می‌باشد. جامعه آماری این تحقیق را ساکنان بافت‌های فرسوده شهر خرم‌آباد تشکیل می‌دهند که با توجه به اینکه ۷ درصد مساحت خرم‌آباد را بافت فرسوده تشکیل می‌دهند و این شهر دارای ۲۸ محله فرسوده و با مساحت تقریباً ۲۷۰ هکتار است که جمعیت ساکن در آن حدود ۶۰ هزار نفر می‌باشند با توجه به جمعیت ۳۷۳،۴۱۶ نفری شهر خرم‌آباد (اداره کل راه و شهرسازی استان لرستان، ۱۳۹۹: ۴۳)، بر اساس فرمول کوکران ۳۸۴ نفر بعنوان حجم نمونه انتخاب شدند. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی می‌باشد. ابزار جمع‌آوری

¹ McMillan

² Gani & Duncan

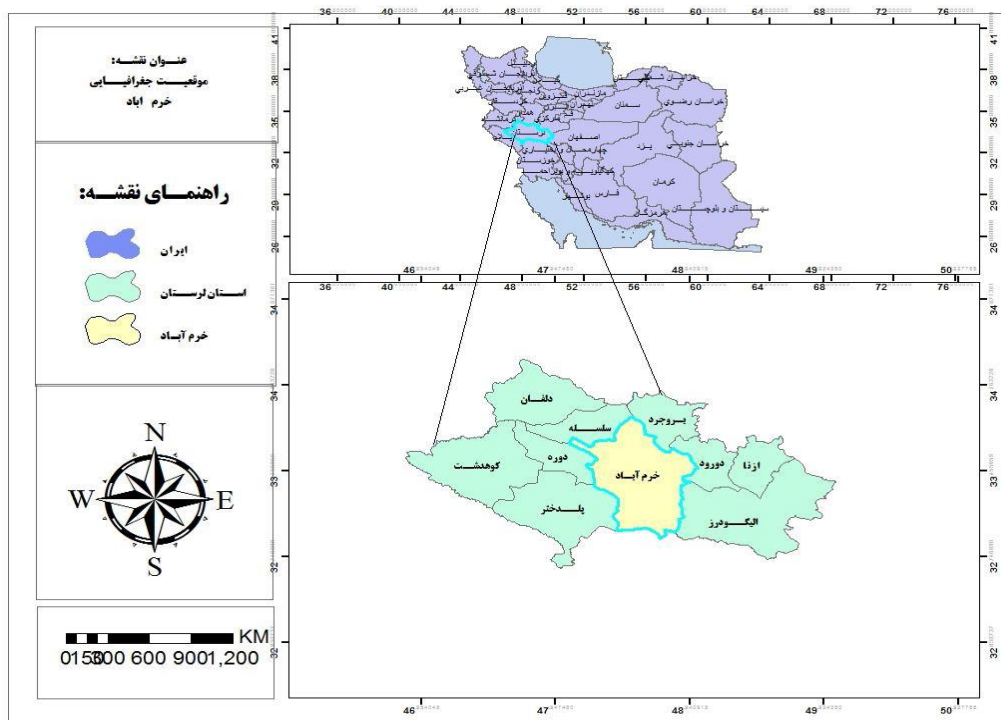
جدول ۱. شاخص‌ها و گویه‌های تبیین‌کننده حکمروایی خوب شهری

شاخص	گویه‌ها
مشارکت	اتاق فکر و مشورت، مشارکت در فعالیت عام المنفعه، مشارکت مردم در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، مشارکت نهادهای مدنی و بخش خصوصی در برنامه‌ریزی، تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری، مشارکت در سرمایه‌گذاری اقتصادی شهر، نظارت اهالی شهر بر تصمیم‌گیریهایی مربوط به شهر، ایجاد بستری برای فعالیت مردم، واگذاری اداره شهر به خود شهروندان، تفویض اختیار به مردم، تسهیل مداخله شهروندان در روند توسعه شهر تهران
پاسخ‌گویی	سخ‌گویی مدیریت شهری عجیب‌تر به وظایف خود، برگزاری جلسات عمومی برای تشریح اقدامات، رضایتمندی از پاسخ‌گویی مدیریت شهر عجیب‌تر، پاسخ‌فانگ‌کننده مدیران شهر عجیب‌تر به مردم، رو راست بودن مدیران شهر در ارائه برنامه‌ها، تشکیل جلسات عمومی برای در جریان قرار دادن شهروندان، پاسخگو بودن مدیران شهر به عنوان یک اصل و باور، نبود فعالیتهای خودسر و بی‌مسئولیت، جذب مشارکت از طریق پاسخ‌گویی مدیران شهر، همبستگی بین مردم و مسئولین از طریق پاسخ‌گویی مدیران، تعهدپذیری مدیران شهری، باورپذیری ذینفعان برای پاسخ‌گویی، باورپذیری به پاسخ‌گویی در فرآیند مدیریت، سازماندهی شیوه اجرای پاسخ‌گویی، رضایتمندی از شیوه پاسخ‌گویی
مسئولیت‌پذیری	تلاش مدیران شهر برای تشویق مردم به پذیرش مسئولیت، شایستگی مدیران شهر در پذیرش مسئولیت، احساس مسئولیت مدیران شهر، اعتراف مدیران شهر به اشتباهات خود، پیگیری تحقق طرح‌های در دست اجرا، تمرکززدایی، مسئولیت‌پذیری مردم، شایسته‌سالاری، عدول از اختیارات تفویض‌شده، واگذاری مسئولیت به افراد باتوان‌تر، توانمندسازی مردم شهر، رضایتمندی مردم شهر از مسئولیت‌پذیری
قانونمندی	پارتنری بازی و ... در کارهای اداری مربوط به شهر، تأثیرگذاری گروه‌های صاحب‌نفع در تصمیم‌گیریهایی مربوط به شهر (شهرسنجش فساد، شرکت افراد ذینفع در مدیریت شهر، میزان پایبندی شهروندان به قوانین و مقررات وضع شده، پایبندی مدیریت شهر به حقوق اهالی شهر، آگاهی و اطلاع مدیریت شهر از حقوق شهروندی، پایبندی مدیریت شهر به عرف و آداب و رسوم شهروندان، التزام مدیریت شهر به برابری در برابر قانون، آگاهی مدیریت شهر از حقوق مکان‌زندگی، مقاومت مدیریت شهر در برابر رفتارهای خلاف قانون شهروندان، بی‌طرفی و برابری در برابر قانون) عدم وجود تبعیض و جانبداری، احترام به حقوق جمعی و ..
توافق جمعی	کار مشارکتی، موفقیت فعالیتهای گروهی، همسویی و همفکری مدیران شهر و اهالی شهر، همفکری مدیریت شهر با سایر سازمانها و نهادهای شهری، توافق جمعی بیش‌تر در نتیجه تعامل مدیریت شهر با نهادهای دولتی، حمایت از منافع اکثریت گروهها و طبقات اجتماعی، ایجاد ساز و کاری برای مشورت بین سازمانهای رسمی توسعه شهری و شهروندان، نگرش و باور به جمع و کار جمعی، میزان رابطه بین مسئولان و مدیران شهری با مردم، نحوه دستیابی به توافقات گسترده بین گروه‌های مختلف موجود در شهر، میزان رابطه و تعامل بین سه نهاد دولت، بخش خصوصی و جامعه مدنی، توافق جمعی شهروندان در خصوص موضوعات مهم شهر، میزان رضایتمندی شهروندان از منافع جمعی
عدالت محوری	عدالت در توزیع برابر و عادلانه امکانات شهر، پارتنری بازی و حق و ناحق کردن، دسترسی به فرصتهای برابر و یکسان، انجام طرحهای شهری در زمان تعیین شده، توجه به منافع جمعی، فراهم شدن حقوق شهروندی، عضویت زنان در مدیریت شهری، استفاده معقولانه از منابع و امکانات، عدالت جنسیتی، اعتقاد به حقوق شهروندی و رعایت آن، برابری فرصتها، تخصیص بهینه منابع و امکانات، عدالت در اجرا (بعد زمانی، فردی، جمعی و ..)
شفافیت	شفافیت در تصمیم‌گیری، شفافیت در ارائه عملکرد، صداقت در دادن اطلاعات، نظرخواهی از مردم نسبت به طرحها، مصمم بودن به اجرای تصمیمات گرفته شده، اظهار نظر اهالی شهر نسبت به عملکرد مدیریت شهری، قابلیت دسترسی به جریان آزاد اطلاعات، کنترل و پایش عملکرد مدیران شهری، تصمیم‌گیری های آشکار و نهان مدیران شهری، مستندسازی اطلاعات، اطلاعاتی برای شفافیت تصمیمات، رعایت اخلاقیات و صداقت
اثر بخشی و کارایی	دائمی و مستمر بودن فعالیتهای مدیریت شهری، بهبود روشها و اقدامات براساس دانش جدید، بهبود شیوه امور با در نظر داشتن مشارکت مردم، در نظر داشتن مشارکت مردم، استفاده از افراد باتجربه و دانش روز در فرآیند برنامه‌ها و تصمیم‌گیری، کاهش هزینه‌ها و ارتقای کیفیت خدمات، رضایتمندی اهالی شهر از اقدامات مدیریت شهری، پوشش خدمات در سطح شهر، واگذاری ارائه خدمات به بخشهای دیگر جامعه، موثر بودن اقدامات مدیریت شهری برای دستیابی به اهداف از پیش تعیین شده، موثر بودن روند فعالیتهای مدیریت شهری، نحوه استفاده صحیح از منابع دسترس، بهبود فرآیند برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری، بهبود شیوه و سبک مدیریت شهری

مشکینی و موذن، ۱۳۹۳؛ محمدی و کمالی، ۱۳۹۵؛ امینی و همکاران، ۱۳۹۷

ارتفاع ۱۱۴۷/۸ متری از سطح دریا قرار دارد. این شهر دارای آب و هوای مدیترانه‌ای معتدل و نیمه‌مرطوب و دارای میزان بارندگی بسیار، به خصوص در فصل بهار می‌باشد. بر اساس سرشماری مرکز آمار ایران، جمعیت شهرستان خرم‌آباد در سال ۱۳۹۵ برابر با ۳۷۳،۴۱۶ نفر نفر بوده است که ۲۷/۷ درصد جمعیت استان لرستان را شامل می‌شود (عباسی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۶۶).

شهر خرم‌آباد مرکز شهرستان خرم‌آباد و استان لرستان است. این شهرستان از شمال به شهرستان سلسله، از شمال شرق به شهرستان بروجرد، از شرق به شهرستان‌های درود و الیگودرز از جنوب به شهرستان اندیمشک و از غرب و جنوب‌غرب به شهرستان‌های کوهدشت، دوره و پلدختر محدود می‌شود. شهر خرم‌آباد در مختصات ۳۳ درجه ۴۸ دقیقه عرض شمالی و ۴۸ درجه و ۳۵ دقیقه طول شرقی و در

شکل ۱. موقعیت شهر خرم‌آباد در غرب ایران، منبع: عباسی و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۵۹.

است. نتایج اطلاعات جدول بالا نشان می‌دهد که شاخص‌های هشت‌گانه حکمروایی خوب شهری در بافتهای فرسوده شهر خرم‌آباد وضعیت مطلوبی ندارند میانگین بدست آمده از شاخص‌های مورد بررسی عدد ۱/۹۹ را نشان می‌دهد و از حد متوسط یعنی رقم ۳ پایین‌تر است و چون سطح معناداری نیز کمتر از ۰/۰۵ است از این‌رو، می‌توان گفت وضعیت شاخص‌های هشت‌گانه حکمروایی خوب شهری در میان‌بافتهای فرسوده شهری خرم‌آباد دارای جایگاه مطلوبی نیست و شاخص حاکمیت قانونی با میانگین ۲/۴۲۳ و پاسخگویی با میانگین ۲/۲۵۱ بالاترین و شاخص شفافیت با

۳. یافته‌های پژوهش

بررسی یافته‌های توصیفی پاسخگویان نشان می‌دهد که ۲۱ درصد از پاسخگویان در گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال ۳۹ درصد در گروه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال و ۲۵ درصد در گروه سنی ۴۱ تا ۵۰ سال و ۱۵ درصد در طبقه سنی ۵۱ سال به بالا قرار دارند از بین نمونه آماری ۷۲ درصد مرد و ۲۸ درصد زن هستند و از لحاظ اشتغال به کار ۱۹۶ نفر شغل دولتی، ۹۵ نفر آزاد و ۹۳ نفر بیکار بوده‌اند. در جدول زیر با استفاده از آزمون T تک نمونه‌ای نتایج بررسی شاخص‌های متغیر مستقل پژوهش (حکمروایی خوب شهری) آورده شده

عملکردهای خود را برای ساکنین تشریح نمایند، کیفیت مسئولیت‌پذیری آنان نیز به حداقل میزان خواهد رسید توجه مدیران به قانون ساکنین بافت‌های ناکارآمد شهری خرم‌آباد موجب می‌شود تا معیار و چارچوب‌های قانونی در زمینه تصمیم‌گیری در بازآفرینی پایدار بافت‌های ناکارآمد شهری به آسانی محقق شود. لازم به ذکر است که فاصله اطمینان تفاوت میانگین‌های مورد بررسی در این جدول نیز منفی ارزیابی شده و بیانگر آن است که شاخص‌های اندازه‌گیری شده دارای میانگین پایین‌تر از عدد ۳ است.

میانگین ۱/۵۴۸ پایین‌ترین رتبه را دارند. یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی حکمروایی خوب شهری شاخص پاسخگو بودن مدیران و متولیان حوزه مدیریت شهری در برابر شهروندان است این شاخص سبب می‌گردد تا زمینه مشارکت شهروندان در بازآفرینی پایدارتر فراهم شود. اگر مدیران امور اجرایی در قبال عملکردشان پاسخگو نباشند، زمینه برای درک حکمروایی مبتنی بر شفافیت امور و پاسخگویی به نیازهای ساکنین بافت‌های ناکارآمد شهر خرم‌آباد نیز حاصل نخواهد شد. اگر مدیران شهری

جدول ۳. نتایج آزمون میانگین وضعیت متغیر حکمروایی خوب شهری در بافت‌های فرسوده خرم‌آباد

ردیف	شاخص‌ها	میانگین	انحراف معیار	آزمون T	سطح معناداری	نتیجه آزمون
۱	مشارکت	۲/۱۱۷	۰/۶۲۸	-۱۲/۲۳	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۲	پاسخ‌گویی	۲/۲۵۱	۰/۶۳۹	-۱۰/۲۱	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۳	مسئولیت‌پذیری	۱/۹۸۳	۰/۶۱۲	-۱۳/۳۳	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۴	حاکمیت قانونی	۲/۴۲۳	۰/۶۴۸	-۱۰/۱۵	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۵	توافق جمعی	۱/۸۲۳	۰/۵۱۰	-۱۸/۲۳	۰/۰۰۰	نامطلوب
۶	عدالت محوری	۱/۹۵۱	۰/۵۲۶	-۱۴/۱۲	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۷	شفافیت	۱/۵۴۸	۰/۵۰۹*	-۲۲/۱۴	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۸	اثر بخشی و کارایی	۱/۸۳۳	۰/۵۱۲	-۱۷/۲۱	۰/۰۰۰	نا مطلوب

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

جدول ۴. نتایج آزمون میانگین وضعیت متغیر باز آفرینی پایدار شهری در بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد

ردیف	متغیر	میانگین	انحراف معیار	آزمون T	سطح معناداری	نتیجه آزمون
۱	کالبدی- فضایی	۲/۸۳	۰/۹۵۶۱	۱۰/۸۱۱	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۲	زیست محیطی	۲/۶۵	۰/۸۴۲۱	۹/۲۶۱	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۳	اقتصادی	۲/۱۲	۰/۷۴۵۲	۷/۴۵۲	۰/۰۰۰	نا مطلوب
۴	اجتماعی فرهنگی	۲/۱۰۳	۰/۵۴۲۱	۵/۲۲۱	۰/۰۰۰	نا مطلوب

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

فضایی دارای وضعیت مطلوب است. در جدول (۵) به منظور سنجش همبستگی و ارتباط معناداری بین متغیرهای مستقل و وابسته پژوهش از آماره آزمون پیرسون استفاده شده است. این نتایج در جدول فوق آورده شده است. براساس آزمون همبستگی پیرسون تمام شاخص‌های متغیر حکمروایی خوب شهری با متغیر بازآفرینی پایدار دارای همبستگی مثبت و معنی‌دار است. ارقام بدست آمده از این

نتایج بررسی شاخص‌های چهارگانه متغیر بازآفرینی پایدار شهری نشان می‌دهد که میانگین بدست آمده (۲/۴۲۳) از حد متوسط (۳) نیز پایین‌تر است. در میان شاخص‌های متغیر باز آفرینی پایدار شهری، پایین‌ترین میانگین متعلق به شاخص اجتماعی فرهنگی با میانگین ۲/۱۰۳ و بالاترین میانگین به شاخص کالبدی-فضایی ۲/۸۳ تعلق دارد. بنابراین می‌توان گفت که شهر خرم‌آباد از لحاظ شاخص کالبدی-

آزمون بیانگر ارتباط متوسط بین شاخص‌ها است. از این‌رو، می‌توان افزود که بین شاخص‌های هشت‌گانه حکمروایی خوب شهری با شاخص‌های کالبدی فضایی و شاخص زیست‌محیطی و اقتصادی اجتماعی ضعف است. سطح معناداری در همه شاخص‌ها مورد بررسی در سطح کمتر از ۰/۰۵ مورد تایید قرار گرفت.

جدول ۵. نتایج آزمون میانگین پرسون در بین شاخص‌های مورد بررسی در پژوهش

ردیف	متغیر	آماره آزمون	کالبدی فضایی	زیست محیطی	اقتصادی	اجتماعی فرهنگی
۱	مشارکت	پرسون	۰/۳۸۶	۰/۳۷۲	۰/۱۴۸	۰/۱۳۸
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۲	پاسخ‌گویی	پرسون	۰/۳۷۹	۰/۳۵۶	۰/۱۳۹	۰/۱۴۲
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۳	مسئولیت‌پذیری	پرسون	۰/۳۸۱	۰/۳۴۸	۰/۱۴۲	۰/۱۴۸
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۴	حاکمیت قانونی	پرسون	۰/۳۹۲	۰/۳۳۹	۰/۱۳۸	۰/۱۲۵
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۵	توافق جمعی	پرسون	۰/۳۵۱	۰/۳۲۲	۰/۱۲۹	۰/۱۲۲
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۶	عدالت‌محوری	پرسون	۰/۳۴۸	۰/۳۱۲	۰/۱۳۶	۰/۱۱۳
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۷	شفافیت	پرسون	۰/۳۳۲	۰/۳۴۳	۰/۱۲۹	۰/۱۲۶
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰
۸	اثر بخشی و کارایی	پرسون	۰/۳۴۲	۰/۳۸۳	۰/۱۲۵	۰/۱۳۸
		معناداری	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰	۰/۰۰۰

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

جدول ۶. نتایج آزمون میانگین وضعیت متغیر باز آفرینی پایدار شهری در بافتهای فرسوده شهر خرم خرم اباد

ردیف	متغیر	ضرایب غیر استاندارد		T	سطح معنی‌داری
		B	خطای استاندارد		
۱	مشارکت	۰/۶۱۸	۰/۶۰۸	۱۵/۴۳	۰/۰۰۰
۲	پاسخ‌گویی	۰/۶۳۸	۰/۶۲۱	۱۶/۱۲	۰/۰۰۰
۳	مسئولیت‌پذیری	۰/۶۱۹	۰/۶۱	۱۴/۲۳	۰/۰۰۰
۴	حاکمیت قانونی	۰/۷۳۱	۰/۷۱	۱۶/۲۳	۰/۰۰۰
۵	توافق جمعی	۰/۵۷۱	۰/۵۵۶	۱۱/۹۶	۰/۰۰۰
۶	عدالت‌محوری	۰/۵۹۳	۰/۵۷۸	۱۳/۲۸	۰/۰۰۰
۷	شفافیت	۰/۴۲۸	۰/۴۱۲	۱۱/۷۲	۰/۰۰۰
۸	اثر بخشی و کارایی	۰/۵۷۳	۰/۵۸۱	۱۲/۱۲	۰/۰۰۰

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

در جدول (۶) به منظور بررسی تاثیر متغیرهای مستقل بر متغیرهای وابسته از آزمون رگرسیون استفاده شده است. این نتایج نشان می‌دهد که متغیرهای حاکمیت قانون با میزان

بنای ۰/۷۲۳ و متغیر پاسخ‌گویی با بنای ۰/۶۴۳ و متغیر مشارکت با بنای ۰/۶۱۲ به ترتیب بیشترین تاثیر را بر باز آفرینی پایدار شهری در محدوده مورد مطالعه دارند از

بیشتری نسبت به سایر شاخص‌های مورد بررسی در این پژوهش را دارد. شاخص اثربخشی به آن معنی است که ساکنین بافت‌های ناکارآمد تا چه اندازه به طور مطلوب از منابع و امکاناتی که در دسترس وجود دارد استفاده بهینه می‌نمایند. نتایج مربوط به ضرایب رگرسیون نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در شاخص‌های حاکمیت قانونی، پاسخ‌گویی، مشارکت باعث تغییرات یک انحراف استاندارد در متغیر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری در شهر خرم‌آباد می‌شود.

انجایی که مشارکت یکی از اصول در مدیریت بازآفرین بافت‌های ناکارآمد است پایین بودن مشارکت شهروندان باعث به وجود آمدن احساس عدم مسئولیت در آنان می‌شود. به طوری که با نظر خواهی از ساکنین بافت ناکارآمد شهری خرم‌آباد می‌توان ساز و کارهایی را به منظور مشارکت حداکثری آنان فراهم نمود و در این میان متغیر شفافیت با میزان بتای ۰/۴۲۱ در آخرین رتبه و دارای کمترین میزان تاثیر گذاری است. در بین شاخص‌ها، شاخص‌های حاکمیت قانونی با ضریب تأثیر ۰/۷۲۳ اثرگذاری و قدرت تبیین

جدول ۷. بررسی ارتباط بین بافت‌های فرسوده شهر خرم‌آباد از لحاظ تاثیرگذاری حکمروایی خوب شهری

سطح معناداری	آزمون F	اختلاف مربعات	درجه آزادی	جمع مربعات	آزمون واریانس
۰/۰۰۰	۱۸/۲۳۱	۲/۸۱	۶	۱۵/۶۳	بین گروهی
		۰/۱۱۰	۳۱۲	۴۱/۲۳	درون گروهی
			۳۱۶	۵۱/۸۶	جمع

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

حکمروایی خوب شهری و بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد به میزان ۰/۷۴۳ همبستگی وجود دارد و از طرفی دیگر نتایج این جدول نشان می‌دهد که ۰/۷۵۶ درصد تغییراتی که در میزان بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد مشاهده می‌شود به واسطه ترکیب خطی است که توسط متغیرهای هشت‌گانه حکمروایی خوب شهری تبیین شده است. بنابراین تمام شاخص‌های هشت‌گانه خوب شهری در مدل نهایی برازش رگرسیون معنی دار می‌باشند.

بررسی روند نتایج ضریب همبستگی چندگانه و نیز ضرایب تعیین نشان می‌دهد که مهمترین مقادیر در اینجا ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده است که هر چه به عدد ۱ نزدیکتر باشد به معنای آن است که شاخص‌های حکمروایی خوب شهری توانسته‌اند تغییرات را در بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد را توضیح دهند در این میان با توجه به ضریب تعدیل شده ۰/۷۵۶ می‌توان گفت

نتایج تحلیل واریانس در آزمون ANOVA نشان می‌دهد که سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ است از این رو با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که بین بافت فرسوده شهر خرم‌آباد از لحاظ تاثیرگذاری حکمروایی خوب شهری تفاوت معناداری وجود دارد. این بدان معنی است که ممکن است برخی از این بافت‌های فرسوده از متغیرهای حکمروایی خوب شهری تاثیرات مثبت نیز پذیرفته باشند. به منظور بررسی نظر ساکنین بافت‌های فرسوده شهر خرم‌آباد زمینه تاثیرگذاری حکمروایی خوب شهری بر بازآفرینی پایدار بافت فرسوده شهری بیانگر آن است که ترکیب خطی متغیرهای مستقل از این پژوهش قادر به تبیین تغییرات متغیر وابسته هستند. نتایج این جدول نشان می‌دهد که ۰/۷۵۶ درصد تغییرات که در بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد مشاهده می‌شود به واسطه ترکیب خطی است که توسط متغیرهای هشت‌گانه حکمروایی خوب شهری تبیین شده است. به عبارتی دیگر میان متغیرهای هشت‌گانه

۴. بحث و نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی تاثیر گذاری شاخص‌های حکمروایی خوب شهری بر بازآفرینی پایدار بافتهای فرسوده شهری خرم‌آباد بود. یافته‌های پژوهش نشان داد که ارتباط معنادار و مستقیمی بین متغیرهای حکمروایی مطلوب شهری و میزان بازآفرینی پایدار بافتهای فرسوده شهری خرم‌آباد وجود دارد که در این ارتباط دادهای مستخرج از پرسشنامه ساکنین نیز این رابطه معناداری را تایید می‌کند. در مجموع در بین شاخص‌های حکمروایی در بافتهای ناکارآمد شهری خرم‌آباد، پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده است. لازم به ذکر است که نتایج بررسی تاثیرپذیری متغیرهای بازآفرینی پایدار نیز نشان می‌دهد که شاخص‌های کالبدی فضایی بیشترین میزان اثرپذیری را داشته و شاخص اجتماعی و فرهنگی کمترین تاثیر را از حکمروایی شهری پذیرفته است.

حکمروایی خوب شهری با تاثیرگذاری بر بازآفرینی پایدار بافت ناکارآمد شهری، از طریق سیاست‌گذاری‌ها در ابعاد کالبدی فضایی، زیست‌محیطی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بسیاری از مشکلات را در حوزه بافتهای ناکارآمد شهری می‌تواند تقلیل دهد. مهمترین نتیجه این پژوهش آن است که ارتباط مستقیم بین حکمروایی و بازآفرینی وجود دارد. اما این ارتباط معناداری در بین شاخص‌های مورد بررسی متفاوت است. در مجموع در بین شاخص‌های حکمروایی در بافتهای ناکارآمد شهری خرم‌آباد، پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده است. هرچه کیفیت حکمروایی مطلوب شهری بهبود یابد به همان میزان نیز بر بازآفرینی پایدار بافتهای فرسوده شهری نیز افزوده می‌شود به عبارتی دیگر با افزایش X افزایش Y را نیز خواهیم داشت و عکس این قضیه نیز صادق است. نتایج این پژوهش نشان داد که وضعیت شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در حوزه

که حکمروایی بر بازآفرینی پایدار بافتهای فرسوده شهری تاثیر داشته است و در حقیقت هر چقدر که حکمروایی خوب شهری دارای جایگاه پایین‌تر و نامطلوب باشد، سطح میزان بازآفرینی پایدار بافتهای فرسوده شهری نیز پایین‌تر خواهد آمد.

جدول ۸. مشخصات آماری آزمون دابلو کندال

آماره کندال دابلو	۰/۰۷۶
آماره کای اسکوتر	۱۱/۲۲۸
سطح معناداری	۰/۰۰۰

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

در این قسمت از پژوهش به منظور تعیین ترتیب تاثیر گذاری متغیر مستقل بر متغیر وابسته از آزمون رتبه-ای دابلو کندال استفاده شده است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که در سطح ۹۹ درصد اطمینان شاخص حاکمیت قانون با آماره کندال ۲/۹۸ در بالا ترین سطح تاثیر گذاری بر میزان پایداری بافتهای فرسوده شهر خرم‌آباد دارد.

جدول ۹. سنجش رتبه‌ای تاثیر متغیر مستقل بر وابسته

شاخص	آماره کندال	رتبه بدست آمده
حاکمیت قانونی	۲/۹۸	۱
پاسخ‌گویی	۲/۷۲	۲
مشارکت	۲/۵۶	۳
شفافیت	۲/۱۱	۸

منبع: نگارندگان، ۱۴۰۰

و شاخص شفافیت با آماره کندال ۲/۱۱ در کمترین سطح اثر گذاری قرار دارد، بنابراین لازم است زمینه برای دسترسی شهروندان این گونه بافتهای در زمینه تصمیمات مربوط به بازآفرینی پایدار فراهم شود طبق اطلاعات مستخرج از پرسشنامه‌ها و خروجی آزمونها شاخص شفافیت در پایین ترین سطح قرار دارد از این رو عدم شفافیت در امور مربوط به بازآفرینی سبب می‌شود تا شهروندان نیز نسبت به این موضوع بی-تفاوت باشند. لازم به ذکر است که شاخص‌های پاسخگویی و مشارکت به ترتیب با آماره ۲/۷۲ و ۲/۵۶ در رتبه‌های دوم و سوم قرار دارند.

شود. بنابراین تمام شاخص‌های هشت‌گانه خوب شهری در مدل نهایی برازش رگرسیون معنی‌دار می‌باشند.

بررسی روند نتایج ضریب همبستگی چندگانه و نیز ضرایب تعیین نشان می‌دهد که مهم‌ترین مقادیر در اینجا ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده است که هر چقدر به عدد ۱ نزدیکتر باشد به معنای آن است که شاخص‌های حکمروایی خوب شهری توانسته‌اند تغییرات را در بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری خرم‌آباد را توضیح دهند در این میان با توجه به ضریب تعدیل شده ۰/۷۵۶ می‌توان گفت که حکمروایی بر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری تاثیر داشته است و در حقیقت هر چقدر که حکمروایی خوب شهری دارای جایگاه پایین‌تر و نامطلوب باشد، سطح میزان بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری نیز پایین‌تر خواهد آمد.

سطح نامطلوب برخی از شاخص‌ها حکمروایی خوب شهری همانند توافق جمعی و شفافیت موجبات ضعف حکمروایی خوب شهری را در حوزه بازآفرینی فراهم کرده است نتایج نشان می‌دهد که حکمروایی خوب شهری باید به ارتباط بین بخش‌های دولتی و خصوصی و نهادهای مردم نهاد توجه بیشتری داشته باشند. نتایج خروجی آزمون نشان می‌دهد که متاسفانه همبستگی بین بخش‌های مذکور در زمینه همکاری در سطح مطلوبی وجود ندارد، به عبارتی دیگر عواملی مثل اعمال سلیق شخصی، منافع فردی می‌تواند بر اینگونه مشکلات را افزایش دهد. منظور تقویت حکمروایی خوب در بافت‌های ناکارآمد نیازمند تقویت همه شاخص‌های تاثیرگذار است که در نهایت تعامل سازنده شهروندان و متولیان امور شهری، زمینه را برای افزایش مشارکت شهروندان فراهم می‌نماید. هرگونه تغیر و تحول در مباحث بازآفرینی پایدار بافت‌های ناکارآمد شهر خرم‌آباد، لزوم توجه به بهبود عملکرد مدیریت شهری را در این

بافت‌های ناکارآمد شهر خرم‌آباد در شرایط مطلوبی قرار ندارد. در بین شاخص‌های حکمروایی خوب شهری، شاخص حاکمیت قانونی با ضریب تاثیر ۲/۹۸ قدرت بیش-بینی کننده بیشتری نسبت به سایر شاخص‌ها دارد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های گانی و دانکن (۲۰۰۷) و ابراهیم‌زاده و اسدیان (۱۳۹۲) همسویی دارد. شاخص‌های پاسخ‌گویی، مشارکت و مسئولیت‌پذیری به ترتیب با ضرایب ۰/۶۴۳، ۰/۶۱۲ و ۰/۶۱۰ در رتبه‌های بعدی قرار دارند و شاخص شفافیت با ضریب ۰/۴۲۱ در رده آخر تاثیرگذاری قرار دارد. این نتایج با یافته‌های حمزه‌ای و همکاران (۱۳۹۲) و برک‌پور (۱۳۸۵) همسویی دارد. از این‌رو، در سیاست-گذاری‌های بازآفرینی پایدار در بافت‌های ناکارآمد شهری خرم‌آباد، لزوم توجه به تقویت عملکرد حکمروایی خوب شهری بر شاخص‌های بازآفرینی پایدار به طور قطع تاثیرگذار باشد، باید به نقش مشارکت شهروندان توجه ویژه شود. این پژوهش آشکار کرد که اگر بخواهیم همه شاخص‌های خوب شهری بر شاخص‌های بازآفرینی پایدار به طور قطع تاثیرگذار باشد، به نقش مشارکت شهروندان توجه ویژه شود.

بنابراین می‌توان گفت که حکمروایی خوب شهری خرم‌آباد تاثیرگذاری بر بازآفرینی پایدار و بافت‌های فرسوده شهری از نظر شاخص‌های حاکمیت قانون در وضعیت خوب یا مطلوبی قرار دارد. در بین شاخص‌ها، شاخص‌های حاکمیت قانونی با ضریب تاثیر ۰/۷۲۳ اثرگذاری و قدرت تبیین بیشتری نسبت به سایر شاخص‌های مورد بررسی در این پژوهش را دارد. نتایج مربوط به ضرایب رگرسیون نشان می‌دهد که تغییر یک انحراف استاندارد در شاخص‌های حاکمیت قانونی، پاسخ‌گویی، مشارکت باعث تغییرات یک انحراف استاندارد در متغیر بازآفرینی پایدار در متغیر بازآفرینی پایدار بافت‌های فرسوده شهری در خرم‌آباد می-

- اولویت‌دهی به شاخص شفافیت به منظور افزایش مشارکت شهروندان در بازآفرینی پایدار بافت‌های ناکارآمد. شفافیت در امور و کارهای اجایی مربوط به بازآفرینی بافت‌های ناکارآمد به جهت دسترسی شهروندان به آن. شفافیت یکی از شاخص‌های بود که کمترین تاثیرگذاری را در حوزه بازآفرینی پایدار بافت‌های ناکارآمد شهر خرم‌آباد داشته است. از این رو ضرورت شفاف‌سازی و پاسخگو بودن متولیان حوزه مدیریت شهری نسبت به برنامه‌های اجرایی و نیز عملکردهایشان باید مورد توجه خاص قرار گیرد.

- لزوم توجه به حاکمیت قانون و اجرای قانون مداری در حوزه بافت‌های ناکارآمد شهری.

- پاسخ‌گویی مدیران شهری می‌تواند در جلب مشارکت شهروندان ساکن در بافت‌های ناکارآمد شهر خرم‌آباد بسیار موثر باشد.

عرصه ضروری می‌نماید. این شاخص تاکید ویژه‌ای بر دسترسی عادلانه همه ساکنین به خدمات رفاهی و امکانات را دارد. پایین بودن شاخص در این پژوهش می‌تواند دلیلی بر وجود گروه‌های ذی‌نفوذ در تصمیم‌گیری باشد این در حالی است که شاخص عدالت‌محوری جوایز تصمیم‌گیری بر مبنای خرد جمعی است. به منظور تقویت حکمروایی خوب در بافت‌های ناکارآمد نیازمند تقویت همه شاخص‌های تاثیرگذار است که در نهایت تعامل سازنده شهروندان و متولیان امور شهری، زمینه را برای افزایش مشارکت شهروندان فراهم می‌نماید. با توجه به نتایج تحقیق می‌توان پیشنادهای کاربردی زیر را ارائه نمود:

- با توجه به نقش سازنده مشارکت شهروندان در بازآفرینی پایدار بافت‌های ناکارآمد پیشنهاد می‌شود که شهرداری خرم‌آباد زمینه‌های مشارکت شهروندان علاقمند به منظور ایجاد حس اعتماد و در نهایت مشارکت فراهم کند.

فهرست منابع

- ابراهیم‌زاده، عیسی؛ اسدیان، مرتضی، ۱۳۹۲. "تحلیل و ارزیابی میزان تحقق پذیری حکمروایی خوب شهری در ایران (مورد شناسی: شهر کاشمر)". *جغرافیا و آمایش شهری - منطقه‌ای*. شماره ۶، صص ۱۷-۳۰.
- اداره کل راه و شهرسازی استان لرستان، ۱۳۹۹. گزارش عمران و بهسازی شهری لرستان.
- اسدی، روح‌الله، ۱۳۸۸. "تحلیل جایگاه حکمروایی خوب شهری مشهد". پایان‌نامه کارشناسی ارشد. گروه جغرافیا، دانشگاه ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه فردوسی مشهد.
- امینی، میلاد، صارمی، حمیدرضا و قالیباف، محمد باقر، ۱۳۹۷. "جایگاه حکمروایی شهری در فرایند بازآفرینی بافت فرسوده شهری مطالعه موردی: منطقه ۱۲ شهر تهران"، *تحقیقات جغرافیایی*، شماره سوم، صص ۲۰۳-۲۱۶.
- انصاری؛ منصور، ۱۳۸۴. "دموکراسی گفتگویی، امکانات دموکراتیک اندیشه میخائیل باختین یورگن هامبرماس". تهران: نشر مرکز، چاپ اول.
- برک‌پور، ناصر، ۱۳۸۵. "حکمروایی خوب شهری و نظام اداره شهرها در ایران". مجموعه مقالات همایش مدیریت و برنامه‌ریزی شهری، صص ۴۹۱-۵۱۷.
- پاداش، حمید؛ جهانشاهی، بابک؛ صادقین؛ علی، ۱۳۸۶. "مؤلفه‌ها و شاخص‌های حکمروایی شهری"، *جسارت‌های شهرسازی*، شماره ۱۹ و ۲۰. صص ۷۲-۷۹.
- پوراحمد، احمد، حبیبی، کیومرث، کشاورز، مهناز، ۱۳۸۹. "سیر تحول مفهوم شناسی بازآفرینی شهری به عنوان رویکردی نو در بافت‌های فرسوده شهری"، *شهر ایرانی - اسلامی*، شماره اول، صص ۷۳-۹۲.

- پورمحمدی، محمدرضا، حسین زاده دلیر، کریم، پیری، عیسی، ۱۳۹۰. "حکمروایی مطلوب شهری بر بنیان سرمایه اجتماعی: آزمون نظم نهادی- فضایی ارتباطی و فاعلیت مندی غیراقتصادی، مطالعه موردی: کلان شهر تبریز"، **مطالعات جغرافیایی مناطق خشک**، سال اول، شماره اول، صص ۳۶-۴۸.
- حمزه‌ای، مجید، برادران. محم مهدی. و هاتفی. فاطمه. (۱۳۹۲). "حکمرانی خوب در شهرداری مشهد. پنجمین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری". دانشگاه فردوسی مشهد. ۴ و ۵ اردیبهشت ماه. مشهد، ایران.
- رشیدی، ابراهیم؛ حصاری، اصغر؛ موحد، علی؛ تولایی، سیمین؛ موسوی، میرنجف، ۱۳۹۳. "تحلیل فضایی منطقه کلان‌شهری تبریز با رویکرد زیست‌پذیری"، **فضای جغرافیایی**، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر، سال شانزدهم، صص ۱۷۶-۱۵۵.
- سردارنیا، خلیل‌الله، ۱۳۹۱. "شاخص‌های حکمرانی خوب شهری در چهارچوب نظریه سیستمی". مجموعه مقالات همایش علمی حکمروایی خوب شهری. جلد یکم. صص ۵۳-۶۲.
- صالحی، رضا، ۱۳۹۲. "ارزیابی و تحلیل رابطه بین سرمایه اجتماعی شهری و حکمروایی شهری، مطالعه موردی: شهر نسیم شهر"، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم زمین دانشگاه شهید چمران اهواز.
- علیمردانی، مسعود، هاشمی، الناز، ۱۳۹۹. بررسی ابعاد چارچوب مفهومی بازآفرینی حفاظت محور در بافت‌های شهری تاریخی ایران. **مطالعات طراحی شهری و پژوهش‌های شهری**، ۳ (۱۰)، ۱۶-۲۹.
- عباسی، مصیب، شاکرمی، نعمت، ملک، رحمت، ۱۳۹۷. "برنامه‌ریزی راهبردی توسعه گردشگری شهری نمونه مورد مطالعه: شهر خرم‌آباد"، **آمایش جغرافیایی فضا**، سال هشتم، شماره مسلسل بیست و هشتم، صص ۱۶۸-۱۵۶.
- عظیمی‌آملی، جلال، جمع‌دار، اکبر. ۱۳۹۵. "بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری با رویکرد حکمروایی خوب در ده‌ونک تهران"، **برنامه‌ریزی منطقه‌ای**، شماره ۲۵، صص ۸۵-۹۹.
- عظیمی‌آملی، جلال، ۱۳۹۰. "تحلیل حکمروایی خوب در پایداری روستاها، مطالعه موردی: روستاهای استان مازندران"، رساله دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی، دانشگاه تربیت مدرس، ۳۴۱ صفحه.
- کاظمیان، غلامرضا، ۱۳۸۶. "درآمدی بر الگوی حکمروایی شهری"، **جستارهای شهرسازی**، شماره ۲۰-۱۹، تهران: انتشارات مهندسان مشاور و فرهاد.
- کریمی، علی؛ پارسا، ندا، ۱۳۹۱. "تبیین نظری حکمروایی خوب شهری (تعیین شاخص‌ها و مولفه‌های حکمروایی خوب شهری)". مجموعه مقالات همایش حکمروایی خوب شهری. جلد یکم. انتشارات تپسا.
- مشکینی، ابوالفضل، مؤذن، سهراب، ۱۳۹۳. "نتایج حکمروایی مطلوب شهری در پایداری مطالعه موردی شهر عجب شیر"، **آمایش محیط**، شماره ۲۹، صص ۱۲۹-۱۰۰.
- محمدی، جمال، کمالی‌باغراهی، اسماعیل، ۱۳۹۵. "تحلیل شاخص‌های حکمروایی خوب شهری در راستای استراتژی توسعه شهری مورد شناسی: محدوده بافت فرسوده شهر کرمان"، **جغرافیا و برنامه و آمایش شهری**، شماره ۲۱، صص ۱۷-۱۵۳.
- نوبری، نازک؛ رحیمی، محمد، ۱۳۸۹. "حکمرانی خوب شهری؛ یک ضرورت تردید ناپذیر". انتشارات مرکز مطالعات و برنامه‌ریزی شهر تهران. دانش شهر. تهران.
- یاپنگ‌غراوی، بای‌محمد، ۱۳۹۱. "نگاهی به مفهوم حکمروایی شهری، هدف‌ها، مدل‌ها و شاخص‌های آن"، **اطلاعات سیاسی - اقتصادی**، شماره ۲۸۹، صص ۲۰۵-۱۹۸.

- Adair, A. & Berry, J. & Hutchison, N. & Mcgreal, S. (2007) Attracting institutional investment into regeneration: necessary conditions for effective funding, *Journal of Property Research*, Vol.24, No.3, pp. 221-240.
- Alpopi, C. & Manole, C. (2013) Integrated urban regeneration—solution for cities revitalize, *Procedia Economics and Finance*, Vol.6, No.1, pp.178-185.
- Brenner, N. 2004. *New state spaces: Urban governance and the rescaling of statehood* (First ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Clark, J., and Wise, N., 2018, *Urban Renewal, Community and Participation, Theory, Policy and Practice*, Publisher: *Springer*; 1st Ed.
- Copus, C. 2012. The role of local governance in Europe. *Panorama: Insights into Asian and European Affairs*, 2, 2012.
- Colantonio, A. & Dixon, T. 2011, *Urban regeneration and social sustainability: Best practice from European cities*, Publisher John Wiley & Sons.
- Dert, A. 2000. *By desing: Urban desing in the planning system*. London: Towards Better Practice.
- Downer, A. 2000. *Good Governance, Guiding Principles For Implementation*, Canberra: Mailing Centre Published by the Australian Agency for International Development (AusAID), Canberra.
- Gani, A & Duncan, R 2007, *Measuring Good Governance Using Time Series Data: Fiji Islands*, *Journal of the Asia Pacific Economy*, Volume 12, Issue 3, pp: 367-385.
- Kennedy, L. 2008. New forms of governance in Hyderabad: How urban reforms are redefining actors in the city. In I. S. A. I.S.A. Baud & J. De Wit (Eds.), *New Forms of Urban Governance in India: Shifts, Models, Networks and Contestations*. India, New Delhi: SAGE Publications.
- Lockwood, M. 2010. *Good governance for terrestrial protected areas: A framework*
- Luda, T. 2006. E- compendium: Handbook E2, understanding large distressed areas, program energy, *environment and sustainale development*. Europe, European Union.
- Magalhaes, C., 2015, 'Urban Regeneration' in *International Encyclopedia of the Social and Behavioral Sciences*, James D. Wright (Edt), 2nd Edition, Vol. 24, Publisher: Elsevier, Place of Publication: Oxford, <http://dx.doi.org/10.1016/b978-0-08-097086-8.74031-1>.
- Miguel Fernández Güell, J. & Redondo, L. 2012. Linking territorial foresight and urban planning, *Foresight*, Vol.14, No.4, pp. 316-335.
- McMillan, J. 2020. *A study of inner-city dwellers, attitudes, needs, and knowledge of legal services*. Thesis (M.A). Tennessee State University
- Obeng-Odoom, F. 2013. *Governance for pro-poor urban development: Lessons from Ghana* (First ed.). London: Routledge.
- Roberts, P., & Sykes, H. 2000. *Urban regeneration: A handbook*. London: Sage.
- Tosics, I. 2009. Dilemmas of integrated area-based urban renewal programmes. *The URBACT Tribune*, 27-30.

UN-HABITAT, 2002; The Global Campaign on Urban Governance, concept paper, 2nd Edition, Nairobi.

UN-HABITAT. 2009. Urban governance index (UGI) a tool to measure progress in achieving good urban governance. Retrieved from www.unhabitat.org

UNDP, 1997. Defining Core Characteristics of Good Governance, United Nations Development Programme, Management Development and Governance Division, *Strengthening Capacity for People-Centred Development*, UNDP, and New York.

Yung, P. M., & Chan, T. M. 2000. Local politics and governance. *Singapore: Konrad-Adenauer-Stiftung*.

Zhang, X. & Skitmore, M. & De Jong, M. & Huisingh, D. & Gray, M. 2013. Regenerative sustainability for the built environment—from vision to reality: an introductory chapter, *Journal of Cleaner Production*, Vol.109, pp. 1-10.

Assessing and Evaluating the Effects of Good Governance on Sustainable Reconstruction of Worn-out Urban Tissues of Khorramabad

Esmaeil Nasiri Hende Khaleh^{*1}, Associate Professor, Department of Geography and Rural Planning, Faculty of Social Sciences, Payame Noor University (PNU), Tehran, Iran.

Received: 30 September 2021

Accepted: 30 December 2021

Abstract

The purpose is to measure and evaluate the effects of good governance on the sustainable regeneration of worn-out urban structures in Khorramabad. In recent decades, with the intensification of the problems of regeneration of worn-out tissues, the approach of good urban governance has been introduced as the most effective and sustainable method in regeneration. Because Khorramabad city has 28% with texture and covers about 7 valleys of the city area was selected as the research area. The research method in this research is descriptive-analytical and the required information has been collected from both library and field methods. The validity of the questionnaire was also confirmed by professors specializing in the field of worn-out urban tissues. Cronbach's alpha coefficient was used to evaluate the reliability of the questionnaires, which is equal to 0.886. The data obtained from the field survey were analyzed using SPSS software. The statistical population of the study is the citizens of worn-out tissue. The sample size was calculated using the Cochran's formula, 384 people. The findings showed that the status of indicators of good urban governance in the area of dysfunctional structures of Khorramabad is not in a favorable condition. Among the indicators of good urban governance, the rule of law index with an impact factor of 2.98 has more predictive power than other indicators. Accountability, participation and accountability indices with beta coefficients of 0.643, 0.610 / 0.610 are in the next ranks, respectively, and transparency index with beta coefficients of 0.421 is in the last rank of influence. Therefore, in the policies of sustainable regeneration in the dysfunctional urban contexts of Khorramabad, the need to pay attention to strengthening the performance of good urban governance has a definite effect on the indicators of sustainable regeneration.

Keywords: Good urban governance, sustainable reconstruction, worn-out texture, Khorramabad city.

^{*1} Corresponding Author: esmael.nasiri@yahoo.com

To cite this article:

Nasiri Hende Khaleh, E (2022), Assessing and Evaluating the Effects of Good Governance on Sustainable Reconstruction of Worn-out Urban Tissues of Khorramabad. Journal of Geographical Studies of Mountainous Areas, 2(8), 133-150. Doi:10.52547/gsma.2.4.133